

Hvordan oplever børnene vores Bifrost-værdier?

Undersøgelse aug-okt.2010
Rev. 13-10-2010

Undersøgelsen ses som et udviklingsværktøj for lærerne: Hvad skal vi være opmærksomme på og bevidste om, jf. Bifrost er en værdibaseret skole. Formålet er at undersøge, hvordan børnene på alle fire trin oplever værdierne og formår at sprogliggøre denne oplevelse.

Indholdsfortegnelse

Oversigt, der præsenterer Bifrost-værdierne.....	1
Metodeafsnit og undersøgelsesmodel.....	3
Undersøgelse på yngste trin.....	4
Undersøgelse på mellem trin.....	5
Undersøgelse på ældste 1.....	13
Undersøgelse på ældste 2.....	17
Lærernes behandling af undersøgelserne:	
Hvad gør indtryk fra yngste trins undersøgelse.....	21
Hvad gør indtryk fra mellemtrinnets undersøgelse.....	21
Hvad gør indtryk fra ældste 1's undersøgelse.....	22
Hvad gør indtryk fra ældste 2's undersøgelse.....	22
Afrundende tolkninger.....	23
Opsummering og fokusområder.....	24
Bilag – lærernes arbejds papirer m. overstregeting og notater.....	25

Værdier på Børneskolen Bifrost

- Æstetik
- Dialog og åbenhed
- Nærhed og samvær
- Selvforvaltning og medbestemmelse
- Udfordring og refleksion
- Professionalisme

Nedenfor uddybes meningen bag værdierne:

Æstetik

omfatter kvalitet frem for kvantitet i:
samværsformer,
arbejdsformer,
indholdet,
miljøet

Dialog og åbenhed

på alle planer omfatter:
rummelighed i holdninger,
gensidig inspiration,
fælles forankring i overordnet pædagogik,
plads til personlige problemer,
et aktivt og involveret lærerkollegium

Nærvær og samvær

omfatter godt samspil
teamsamarbejde
involvering i hinanden.
Problemer er ikke den enkeltes,
men fællesskabets,
hvor man må kunne give og tage mod hjælp, blive set og hørt.
Det handler om tydelig ledelse
og tydelige kolleger

Selvforvaltning og medbestemmelse

omfatter indflydelse på
egen arbejdssituation og helheden,
fleksibilitet,
at kunne gøre det, man er god til
og tillid til at bruge sig selv

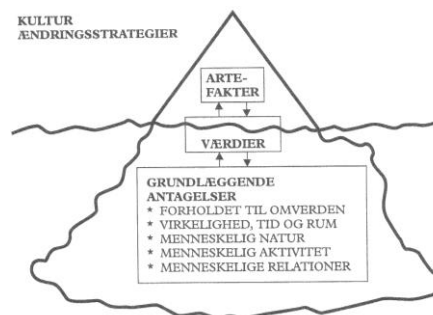
Udfordring og refleksion

omfatter personlig udfordring,
lov til at brænde for noget, nye udfordringer,
en lærende, levende organisation,
et sted hvor man får medspil og modspil,
kort fra idé til udførelse,
ingen vanetænkning, men alt er muligt,
involvering,
åben og reflekterende grundholdning,
tilførsel af nye input som løbende medtænkes,
mod til at prøve noget nyt og vende tingene på hovedet og se
muligheder,
plads til at være original

Professionalisme

omfatter klare grundholdninger,
videreuddannelse,
faglig og pædagogisk/psykologisk kompetence,
et lærende og levende kollegium,
fælles holdninger, normer og fælles fodslag

Metodeafsnit

Vi underviser ikke i Bifrostværdierne. De lever i måden, vi er sammen på. Inden undersøgelsen er børnene sandsynligvis ikke bevidste om, hvilke værdier Bifrost bygger på. Undersøgelsens afgrænsning og rammesætning sker via de beskrevne Bifrost-værdier.

Værdierne ligger mellem artefakter og grundlæggende antagelser (E. Schein). I undersøgelsen vil der tages afsæt i de beskrevne værdier, men ikke reageret overfor formuleringer, der rører artefakterniveauet som fx konkrete input om regnbuen, bifrost-begreber, indretning o.l. eller grundlæggende antagelser som fx livsstil, identitet, m.m. De voksne vil i nogen grad indgå i dialogen, primært med uddybende spørgsmål. Det er meningen, at børnenes ytringer noteres så ordret som muligt undervejs. Set fra børnenes side er det en frisættende og genkendelig metode, der også anvendes i forbindelse med nye emner og temaer. Resultatet af trinundersøgelsen er disse uredigerede notater.

Der er fire trin på Bifrost

- Yngste trin, der består af 0.-1.-2. kl.
- Mellemttrin, det består af 3.-4.-5. kl.
- Ældste 1, der består af 6.-7. kl.
- Ældste 2, der består af 8.-9. kl.

Det er en antagelse, at lærerne er i stand til på hvert trin at skabe en rettet ind i undersøgelsen, og at børnene på hvert trin er i stand til at involvere sig i undersøgelsen samt formulere sig om, hvordan de oplever Bifrost-værdierne. For at skabe de bedst mulige vilkår for involvering er det trinnets faste lærere, der gennemfører undersøgelsen, der er kvalitativ og bygger på dialog primært mellem børnene på deres faste trin samt deres erfaring med at netop at være i dialog i det fælles forum.

Lærernes efterbehandling af trinundersøgelserne tager afsæt i stillingtagen til, hvad der gør indtryk, altså en reflekteret tilgang. Denne personlige og fælles undren munder ud i en indkredsning af, hvad vi fremadrettet bør være opmærksomme på for at styrke vores egen bevidsthed om værdiernes styrke og udfoldningen af dem i bifrostkulturen – sammen med børnene.

Undersøgellesmodel

Lærerne diskuterer formålet med undersøgelsen, samt hvordan den praktisk kan gennemføres. - 4.8.2010

Undersøgelsen ses som et udviklingsværktøj for lærerne: Hvad skal vi være opmærksomme på og bevidste om, jf Bifrost er en værdibaseret skole

Formålet er at undersøge, hvordan børnene på alle trin oplever værdierne og formår at sprogliggøre denne oplevelse.

Fælles debat om undersøgelsens praktiske udfordringer

Trinvis aftaler lærerne, hvordan oplægget til børnene formuleres

Undersøgelsen gennemføres trinvis af børnenes faste lærere, aug.-okt.2010

Der er tale om en kvalitativ dialogbaseret undersøgelse

Der skrives tæt referat, mens undersøgelsen foretages

Trinnenes resultater samles i et skrift, der uddeles til hver lærer samt lægges på intranettet.

2 og 2 læses hvert trins resultat på et fællesmøde. Særlige udsagn overstreges og kommenteres. 7-10-2010

Se bilag side 25

2 og 2 noteres, hvad der gør indtryk i undersøgelsen på hvert trin. Noterne samles.

Se afsnittene om indtryk

Indtryk og refleksioner præsenteres og debatteres i fælles forum. Disse noteres.

Se afsnittet afsluttende debat

Debatten munder ud i en generel opsummering og valg af fælles fokusområder.

Afsnittet om trinindtryk, refleksioner, generel opsummering og valg af fokusområder behandles på de respektive trin. Her kan tilføjelser og justeringer gøres. D. 11.-10-2010

Herefter er det både et fællesansvar, et trinansvar, den enkeltes ansvar og ledelsens ansvar, at fokusområderne gives liv og foldes ud. Herunder at børnene får en tilbagemelding på, hvad vi har fået indsigt i og stillet skarpt på via undersøgelsen.

Bestyrelsen orienteres om undersøgelsen, som også lægges på hjemmesiden. – 28.-10.-2010

Undersøgelse af vore værdier på yngste trin, 0.-1.-2. kl. – 60 børn – 31.8.2010

Hvordan er I med til at bestemme på vores skole?

- Hver eneste gang vi får et nyt emne, kan vi være med til at bestemme hvad der kan være i kursus og værksteder. (Ud fra det emne vi arbejder med)
- Når vi skal have nye ting på legepladsen. Måske bliver det valgt – måske ikke. Vi ønsker bare en masse. Alle børnene har mulighed for at bestemme hvis man rækker hånden op.
- Man må selv bestemme hvad man tager med til aktuelt – så længe det handler om emnet vi arbejder med.
- Vi må også selv bestemme hvilket værksted vi starter i. Men det er vigtigt at tænker sig godt om inden vi vælger så man kommer i det værksted man har brug for.
- Dem der har hånden oppe er med til at bestemme.

- Når vi er i multisalene i pauserne må vi selv bestemme hvad vi laver.
- I SFO må vi selv bestemme hvilken aktivitet vi vil være med til.
- I læse-skrive stuen må man selv bestemme hvilken opgave man starter med.
- Det er børnene og de voksne der sammen har lavet reglerne i skolen. Fx at vi ikke må løbe og skrig.
- Når vi vælger os til en arbejdsgruppe, skal der være nogen både fra 0., 1. og 2. Klasse. Så lærer børnene fra 2. Klasse de nye børn hvordan man skal gøre.
- Man vælger selv hvilket job man gerne vil have. Og vi minder hinanden på at vi skal huske at lave vores job.

Hvornår er I med til at bestemme, om noget har været godt eller skidt?

- Det er en god ide, når vi får lov til at sige hvad der har været godt eller skidt, når nogle børn har fremlagt.
- Efter oplevelsesdagen snakker vi også alle sammen om hvilke aktiviteter der var gode og dårlige, så man ved til næste gang hvilke aktiviteter der var gode.
- Man bliver bedre, når man får gode råd fra ens kammerater.
- Vi vil gerne have så mange kommentarer som muligt – for så bliver vi bedre næste gang.
- Vi går altid i kreds i starten og i slutningen af timen. Så snakker vi om hvordan det er gået. Om opgaven har været god.
- Det er rigtig dejligt at vi er så meget sammen med de store børn. De er gode til at hjælpe os.
- På Livø er vi også sammen i grupper, og vi lærer hinanden rigtig godt at kende. Nogen gange bliver vi venner.

Undersøgelse af vores værdier – mellemtrinnet – 3.-4.-5. klasse – 60 børn – mandag d. 6. september 2010

Dialog og åbenhed

Silja Det betyder, der sidder en hel masse mennesker og snakker om noget og bliver enige om noget. Det er fx når vi snakker om de ting, vi skal lave i værkstederne

Benjamin 5. Et andet ord for dialog er samtale

Lærer	Hvornår har vi dialog?
Freja 3.	Jeg ved i hvert fald, at I har, når I voksne har møde
Johannes	Til samtalen mellem forældrene og lærerne og børnene
Marie	Jeg synes på en måde, at vi tit har dialog. Hver eneste gang vi har en opgave, snakker vi jo om, hvad vi skal lave og om der er flere muligheder i opgaven
Benjamin	Det er også det, vi har vi lige nu
Lærer	Ja, det har du ret i. Der er nævnt eksempler på dialog med forældresamtale en eller to gange om året, når vi taler om muligheder i værkstederne og i forbindelse med jeres valg af opgaver
Maria	Der er også dialog, når vi fx sidder inde i klassen, og man får hjælp af en anden kammerat
Magnus	Og i starten af emnet, når man aftaler, hvad vi har oplevet, og hvad vi kan lave i kursus og værksted
Freja	Når man aftaler, hvad man skal lege og sammen med hvem
Lærer	Der findes altså dialog mellem voksne-børn, børn-børn og voksne-voksne. Hvis vi ser på udtrykket 'åbenhed', hvordan kan man forklare det?
Marie	Åbenhed kan betyde at være åben over for folk, fx Cecilie er lige kommet ind i klassen. At man så tænker på, at man er åben overfor hende, fordi hun er ny – ja, undskyld mig (kigger hen på Cecilie). I stedet for at være lukket overfor en ny person
Lærer	Ja, vi kan tænke over, hvornår har 'jeg' sidst været åbne over for nogen
Clara	Da Cecilie kom i klassen, og også da jeg selv var ny og begyndte på Bifrost. Jeg var åben, og de andre var åbne
Johannes 3.	Da vi gik i 0. kl., var Bifrost åbne overfor os. Det var både voksne og børn
Daniel 3.	Også når vi prøver det der, hvor vi i klassen snakker om, hvad vi skal lege, så kan man også være åben, så man kan sige, at man godt vil være med til noget, andre foreslår
Musa	Jeg tænker på forældremødet, når forældrene møder den lærer, børnene har
Malthe 3	Når der er nogen, der har fødselsdag, at man ikke er ligeglad, og vi synger for dem til morgensang og er glad på deres vegne
Lærer	Åh, ja – hvor er du sød! ... Jeg bliver helt rørt
Zelina	Også med gæstfrihed, fx overfor de svenske gæster i fredags, der gerne ville se, hvad vi lavede, og nogle ville også gerne snakke med os
Alexander	Evaluerings i musik, når vi snakker om, hvordan timen er gået

- Benjamin Når vi hjælper de nye 3. kl. med at komme godt i gang med værkstederne
- Magnus Når man fremlægger, og gerne vil vise sit arbejde til andre
- Silja Jeg føler, det er rart, når der er nogen, der siger noget efter ens fremlæggelse. At de har lyttet til ens fremlæggelse og siger, hvad der har været rigtig godt, og hvad man kan gøre bedre
- Benjamin Man skal være åben overfor folks kommentarer, ikke være sur hvis nogen fx siger, man skal tale højere
- Victor Der er åbenhed mellem dig og Annie, når hun vil skrive det ned, vi siger, og I ikke er ligeglade med, hvad vi siger
- Malthe Når lærerne viser os noget arbejde, lærer vi også noget
- Mikail Hvis man nu er i en arbejdsgruppe i værksteder, og når man skriver på computer og nogen siger, at nu skal du skrive, for jeg gider ikke. Hvis alle skriver ned, er det åbenhed overfor, at man skal dele opgaverne
- Clara Når man skal finde ud af, hvad man skal arbejde med i de forskellige værksteder, skal man ikke kun synes det, man selv vil. Være åben overfor nye opgaver
- Simon 5. Hvis man skal danne en gruppe til værksteder, skal man være åben overfor, at der kommer en og spørger, om man må være med fx fra 3. kl.
- Johannes 3. Ja, til det Simon siger, altså at man skal være åben overfor at få flere med i arbejdsforløbet
- Maria Det er det samme, som når man er ovre i multi. Vi kan lige så godt blive enige om, hvad vi gerne vil lave, så kan vi dele muligheden op, hvis vi fx vil to ting. Så kan de, der vil spille stikbold, have den ene halvdel, og de, der vil spille høvdingebold, have den anden
- Alberte 3 Hvis der kommer en og spørger i pausen, om man kan være med, kan man ikke sige nej hele tiden
- Johannes Det er til det, som Maria siger. Man skal også være åben overfor at sige ja til, at man er skudt i stikbold
- Freja Hvis der sidder nogen ved bordet, skal man være åben overfor at hjælpe de andre
- Maria Hvis der sidder 2 ved et firmandsbord, fordi de andre er gået ud for at arbejde et andet sted eller ikke er i skole, kan man sige ja til, at en anden godt må være der, så de ikke sidder alene

Medbestemmelse

- Daniel 5. kl. Det betyder at være med til at bestemme tingene

Selvforvaltning

- Alexander Er det ikke, når man selv bestemmer
- Lærer Jo, det kan man sige. Hvilke eksempler er der på medbestemmelse?
- Freja Når der er dialog, får vi lov til selv at være med til at bestemme i værkstederne
- Daniel I multi om eftermiddagen og i pauserne, hvis jeg gerne vil spille høvdingebold, og de andre vil spille stikbold, kan vi dele os
- Freja Vi må selv bestemme grupper i værksteder, og hvad vi vil arbejde med
- Michael Man kan selv bestemme, hvad man vil lege med andre
- Benjamin Man kan selv bestemme, om skolen skal se pæn ud, og der ikke er tegnet streg rundt omkring
- Daniel 5. Man kan selv bestemme, om man vil sidde her
- Johannes Hvis man laver et fodboldhold, kan man selv bestemme
- Lærer Hvordan er der forskel på medbestemmelse og bestemme selv?
- Claura Medbestemmelse er, når en bestemmer med, altså bestemmer sammen med en
- Lærer At være medbestemmende er, at der er flere om at bestemme?
- Clara JA
- Daniel 3 Næsten det samme som Benjamin, vi bestemmer selv, om skolen skal være noget gammelt bras eller fin, som den er nu
- Lærer 2 Der er nogle ting, I skal forholde jer til og være sikker på, at I kender for at være i multisalen, fx er det farligt og derfor må I ikke have tovene fremme. Hvis man kender aftalerne, så kan man være derovre rigtig meget og længe – det er et eksempel på selvforvaltning. Hvis man begynder at klatre op i tovene, holder man ikke aftalen. Man skal styre sig selv med vores regler. Og man kan hjælpe hinanden. – Det er svært at forklare selvforvaltning
- Lærer 3 Ja, det handler om, at I øver jer i at blive gode til at bruge jer selv og hinanden
- Mikail Pauserne. Vi leger med vores venner og lærer dem bedre og bedre at kende
- Lærer 4 Johannes nævnte tidligere, hvordan det var at begynde i 0. kl., nu har I gået i skole i mange år, hvordan kan I mærke, at I har udviklet jer?
- Freja Vi kan faktisk godt gøre, hvad vi vil. Vi kan godt mærke, hvis vi gør noget, der ikke er rigtigt. Fx går ud af dørene, som vi kalder vinduer

- Johannes Der er regler for, hvad vi må gøre, fx at man ikke må løbe inde – og det er vi blevet bedre til at holde
- Silja Da jeg gik i 0. kl., var jeg ikke ret god til selv at gå i gang, jeg skulle have hjælp til at starte, det kan jeg godt nu
- Lærer Er der andre ting, I er blevet bedre til at styre
- Johannes Da jeg gik i 0. kl. larmede jeg og trillede rundt på gulvet. Da der var nogle, der flere gange havde taget fat i mig, holdt jeg op. Jeg blevet bedre til at styre mig selv
- Marie Jeg synes altid, at man skal bruge tid på at lære noget. Da vi kom i skole, kunne vi ikke så meget. Nu lærer vi nogle andre ting, hvis man laver sine ting, bliver det nemmere og nemmere
- Lærer Er der nogle ting, hvor I kan tage mere og mere ansvar?
- Benjamin Vores jobs er med til at give ansvar. De voksne hjælper med at huske os på det, men det er os selv, der skal huske det
- Freja I de grupper man har. Hvis man er den ældste, har man ansvaret for, at arbejdet, vi får lavet, bliver godt
- Johannes På Livø har vi selv ansvaret for at kunne sætte vores telt op og rydde op inde i det
- Daniel 5. Bordvagten, det er også noget, vi selv skal kunne finde ud af – også at rydde op inde i klassen

Udfordring

- Simon Det betyder, at der er nok at lave, og når man synes, det er let, det man laver, kan man få noget, der er sværere
- Amalie Hvis man fx er bange for vand, kan man udfordre sig selv og hoppe i
- Benjamin Vi skal prøve at udfordre os selv med matematik, så vi kan blive klogere og klogere
- Daniel 3. Da jeg gik i 2. kl., eller måske i 1. kl., udfordrede jeg mig selv, da vi skulle lære tabeller. Jeg udfordrede mig selv med at lære 57-tabellen
- Johannes Det er en udfordring, når vi løber i idræt. Når vi skal løbe et par runder og lade være med at stoppe og gå indimellem
- Caroline Hvis man ikke tør hoppe fra en vippe i svømning, kan man udfordre sig selv med at prøve
- Magnus 3. Hvis vi fik en ordentlig omgang lektier for, ville være en udfordring
- Freja Når man får sværere og sværere opgaver, så man bliver dygtigere

Refleksion

- Lærer Refleksion er ikke et ord, vi bruger som sådan. Det betyder, at når man har gjort noget, så tænker man tilbage på det, man har gjort. Så kan man bruge det til at lære noget nyt. Hvornår tænker I tilbage og bliver dygtigere
- Benjamin Det gør vi i samtalen, hvor vi taler om 1. skoledag (red. oplevelsesfasen), om hvad vi havde oplevet
- Freja Når man evaluerer efter vores arbejdsforløb
- ? Ja, lige nu evaluerer vi og tænker tilbage
- Mikail I værkstederne efter et arbejdsforløb
- Victor 5 I musik, når vi taler om, hvordan timen er gået
- Musa Og i matematik efter hver time
- Mikail Når vi er færdige med et emne, evaluerer vi
- Albert Når vi tænker tilbage i værkstederne, og skal skrive ned, hvad vi har lært
- Lærer Gæsterne i fredags var dybt, dybt imponerede af, hvordan I selv finder jeres ting og går i gang og holder fokus. De kunne slet ikke forstå, at sådan nogle nye 3. kl. kan finde ud af det

Æstetik

- Lærer Når noget er æstetisk, betyder det, at man gør rigtig, rigtig meget ud af, at tingene ser pæne ud. Hvis børnene er omgivet af noget, der er æstetisk, bliver børnene også inspireret til, at vi gør tingene helt færdige, og at vi tænker flot
- Magnus Inde på Annies kontor er der mange ting, som jeg synes er rigtig flotte, og der er gjort meget ud af
- Clara Selve skolen er flot
- Lærer Nu kender du andre skoler. Hvad lagde du mærke til, da du kom her?
- Clara Jeg synes, det var pænt, fordi der var mange ting malet, og der var mange billeder
- Lærer 2 Hvad var dit indtryk Simon?
- Simon Jeg oplevede selve skolen, at der var meget malet og hængt mange ting op. At det her er et sted, hvor man bliver god til at male, ligesom på billedskolen. Det giver et godt indtryk, når man kommer ind
- Benjamin Selve skolen gør meget ud af farver. Vi strammer os virkelig an

- Zelina Dørkarmene og vindueskarmene er også malet i regnbuens farver
- Lærer Hvad er forskellen mellem, at der er malet med farver, og at der er helt hvidt
- Zeline Helt hvidt er KEDELIGT - det er mere interessant og spændende, når der er flotte ting at se på
- Victor I forhold til andre skoler har vi mange farver. De fleste har ikke så mange farver. Vores skole er fyldt med farver
- Musa Jeg har også gået på en anden skole. På den skole havde de ikke så pæne møbler
- Marcus I min engelske skole var der ingen fællesarealer . Der var kun en kæmpe gang, og så kom man direkte ind i klasserummet. Vi sad heller ikke i klassen og spiste. Jeg kan huske de kæmpe borde, hvor vi skulle spise
- Johannes Fordi vores skole har så mange farver, er fordi vi hedder Bifrost. Det betyder regnbue
- Zelina De mange bøger virker indbydende, man får lyst til at læse
- Amalie Inde i klasserne, når vi har lavet en tegning helt færdig, hænger vi den op. Den er monteret og det bliver pænt
- Maria Den nye legeplads og ved sandkassen er også flot
- Simon 5. Jeg lagde også mærke til, at her var meget hvidt, og der hænger ikke så meget oven i hinanden. Når man i hverdagen kigger på det, er det dejligt. Måske tænker man ikke over det i hverdagen, men på længere sigt bliver man gladere end normalt
- Marie Det er sjovt og anderledes at kigge på. Vi maler fx på væggene, ikke bare på væggene, men altså malerier. Billedet i 5. kl. er rigtig pænt, det er mit yndlingsbillede med Jesus
- Lærer Ja, det er malet med inspiration i Den sidste nadver
- Magnus 4. Jeg har også gået på en anden skole, der var ikke en portal, man går under
- Freja Første skoledag virker det meget indbydende, det er nærmest som om, man går ind til et eventyr, når man går igennem portalen
- Lærer Ja, jeg har det nærmest som om jeg går ind til et eventyr hver dag, når jeg går under den
- Magnus 3. Selve loftet
- Clara Al vores skolearbejde gør vi meget ud af, og sørger for at det bliver pænt og i orden
- Maria Det har også noget med skolearbejdet at gøre. I 0. kl. lærte vi også, hvordan vi skulle farve og strege op, så det bliver gjort helt færdigt. Jeg ved ikke, om man gør det på andre skoler
- Victor Vores skole er anderledes end andre skoler, lige meget hvilke skoler det er. Vi gør tingene på vores egen måde

- Zelina Minder (red.spor fra 9. kl.) og vægmalerierne er også anderledes
- Johannes Der er billeder hængt op, og vi har også en frikvar, så man selv kan lave flere billeder i pauserne
- Freja Jeg har haft min kusine med hened, hun synes, det var helt vild, hvor mange flotte billeder der er her. At der slet ikke er hærværk på væggene. Hun synes også, at toiletterne var helt spændende, hun synes nemlig de så pæne ud, og der stod ikke noget på væggene
- Marcus I England skulle vi have uniform på med grå bukser og trøje, det er dejligt at kunne klæde sig på, som man selv vil
- Musa Altså på den gamle skole var det sådan, at det hele tiden var det samme, man skulle lære. Her laver man forskellige ting
- Lærer Ja, I skal bruge jeres fantasi
- Johannes 4. Da jeg kom ind af døren aller første skoledag i 0.kl., mener jeg at kunne huske, at man kunne se ind i klassen om det var 0. – 1. – 2. kl., fordi der var forskellige ting
- Zelina I gør meget ud af første skoledag med oplevelsesdagen. For at vi kan få en god oplevelse og blive inspireret til arbejdet
- Johannes 3. Det er næsten det samme som Zelina, at I laver nye ting, så vi ikke flytter skole
- Johannes 4. Ja, og for at vi kan lære noget, gør lærerne meget ud af det
- Lærerne ja, det gælder alle, både børn og voksne, at vi skal gøre det bedste, vi kan

Nærvær og samvær

- Lærer 'Nærvær og samvær', det er det med at være sammen alle sammen – nogle gange på trin, nogle gange i klassen, nogle gange er hele skolen sammen
- Freja Jeg synes, at morgensang er godt, fordi hele skolen er sammen. Når vi har time har vi ikke lukkede døre, fordi vi har slet ikke nogle døre. Der er åbent
- Simon Ja, det er godt og anderledes, at vi arbejder sammen på kryds og tværs på skolen. At man ikke sidder alene i klassen. Morgensang giver en god stemning – før på min gamle skole havde vi det kun 1-2 om året
- Lærer 2 Jeg kommer til at tænke på en ting, der er så almindeligt på skolen, at vi næsten ikke tænker over det. Når vi har arbejdet i værkstederne, og vi øver os i fremlæggelsen. Hvordan er det så at fremlægge?
- Clara Sådan var det slet ikke på min gamle skole. Vi skulle bare videre hele tiden, når vi var færdige med noget, skulle vi med det samme have noget nyt

- Magnus Vi skulle også hurtigt videre til det næste arbejde
- Clara Jeg synes, det er helt vildt sjovt og fedt, at nogle vil lytte til ens arbejde og at få kommentarer fra de andre. Jeg kan også godt lide at lytte til de andres fremlæggelser
- Maria På min storebrors gamle stole, sad de på bænke. Nu kan vi flytte rundt på kryds og tværs og sidde, hvor det er bedst
- Simon På min tidligere skole fremlagde vi også. Det var bare ikke alle, der lyttede efter. Man sad bare og kiggede. Her lytter man på en helt anden måde efter hinanden
- Zelina Vi laver grupper på kryds og tværs af klasserne på hele skolen, fx til sommeremne og motionsløbet
- Daniel 5. Og på Livø
- Amaile Til idræt er vi også blandet med andre klasser
- Marie Til det Zelina sagde, sommeremnet er hyggeligt, hvor man er sammen med nogle fra andre trin og lærer deres navne at kende
- Lærer Hvad skete der i sidste uge med 7. kl.
- Marie Ja, der lærte de os det der med computeren. Jeg synes, vi skal have sommeremne igen, det havde vi ikke i 4. kl., det ved jeg ikke, hvorfor
- Johannes 4. Jeg kunne ønske, at vi fik nogle nye bordvagter. Vi har kun to grupper
- Simon Jeg synes også, det var godt, at vi skulle lave sommeropgaver i sommergaven. Det har jeg aldrig prøvet før

Undersøgelsen på ældste 1, dvs. 6. og 7. kl., 40 børn, er gennemført d. 8. september 2010

Dialog

- Jacob: Når man skal i gang med at vælge et tema og arbejde ud fra det, kommer vi med eksempler, som man kan arbejde med, det sker både på mellem og på ældste

- Bastian: Dialog er, når man snakker om det, vi skal arbejde med, og jeg har medbestemmelse, når vi snakker om noget fælles
- Emil: Det handler om, at vi børn skal være med til at bestemme, hvad vi gerne vil arbejde. At vi kommer med forslag til, hvad vi gerne vil arbejde med
- Emil W: I arbejdet i f. eks i engelsk er der dialog
- Maria: Når vi taler sammen i frikvarteret
- Laura: En dialog kan være med til at løse problemer
- Bastian: Via dialog får vi indflydelse
- Lucas R: Via dialogen kan vi blive provokeret, det sætter tanker i gang
- Louise: Det er nødvendigt, at alle er deltagende

Åbenhed og samvær

- Casper M: Der er åbent for alle. Der er respekt for alle. Alle kan være her
- Villads: Man skal være åben overfor andre. Når andre kommer med ideer, er vi åbne overfor det. Man skal vise, at man er interesseret.
- Laura: Man er åben for nye ting, åben for forandring. Både i forhold til undervisning og omgivelser
- Emil: Traditionelle emner, oplevelsesdagen og inspirationer
- Peder: Man skal ikke være bange for at sige sin mening, det kan godt være, der kommer en diskussion ud af det, men man tør sige sin mening.
- Thomas: Det giver et bedre fællesskab. Man arbejder mere sammen, og det giver et bedre fællesskab
- Emil: Der er plads til dem, der har det svært
- Maria: Her er alle lærere AKT-lærere, man bliver lyttet til
- Peder: Der er muligheder for alle, både hvis man er meget dygtig eller modsat
- Peder: Hvis man bryder reglerne på skolen, er man ikke bange for sige det, da der stadig bliver talt pænt. Der er respekt
- Maria: Der er sammenhold mellem store små, på Livø og til sommeremne, morgensang
- Nikoline: Respekt blandt børn, men også mellem børn og voksne. Man er sammen med dem fra de andre klasser. Der er åbne døre
- Peder: Man føler sig tryk ved at være her

Medbestemmelse:

- Nikoline: Vi har medbestemmelse hele tiden, via dialogen kan vi være med til at bestemme, hvad vi vil arbejde med. Det er dog ikke alt, der kan lade sig gøre
- Villads: Vi er med til at bestemme, hvad vi vil arbejde med, når vi laver den fælles problemformulering, der er man nødt til at være engageret
- Laura: Man kan være medbestemmende i en gruppe, både i undervisningen og i pauserne
- Peder: Alle skal have lov til at være medbestemmende, for alle er lige meget. Der er ikke nogen, der er mere værd end andre
- Mads: Vi får lov til at bestemme, hvad vi vil arbejde med
- Maria: Man har muligheden for at nå det, man skal heromme
- Nikoline: Vores belønning for at lave noget i timerne er, at vi ikke får hjemmearbejde for, der bliver ikke bare givet mere for
- Maria: Længere moduler giver mulighed for fordybelse

Nærvær

- Emil W. Dem man er sammen med både i undervisning og i pauser. I forhold til vejledning i projekt
- Peder: Fælles ansvar i klassen
- Nikoline: Snak med klasselæreren, voksen- barn og barn-barn. Man er opmærksom på hinanden
- Rebecca: Opmærksom på, hvis nogle ikke har det godt, lytte,

Refleksion:

- Casper: Vi reflekterer over f. eks oplevelsesdagen, hvordan opfatter jeg det
- Emil W: Man kan reflekterer over, hvordan andre har det og reagerer
- Nikoline: Hvad har jeg lært omkring f. eks oplevelsesdagen, er der noget jeg er blevet klogere på
- Laura: F. eks hvorfor er oplevelsesdagen, som den er, og hvad vil vi med det
- Nicklas: I projekt er det i vurdering og konklusion og i selvevaluering
- Emil W: Når man fremlægger, så kommer der kommentarer fra dem, der kigger på, fordi de reflekterer

Selvforvaltning

- Emilie: Deadlines, hvis man ikke når det her, skal man lave det derhjemme
- Mads: Det, at vi har deadlines i stedet for lektier fra dag til dag. Det gør, at vi selv skal planlægge vores tid
- Nikoline: Projekt er ikke decideret lektier, men noget man skal gøre færdigt
- Rebecca: Der er konsekvens, hvis man ikke overholder reglerne. Ansvar for at kontakte vejleder

Æstetik

- Maria: Her er pænt, her hænger billeder, både børnearbejde, men også kunstnere
- Nikoline: Det er godt, vi har nogle regler, så her bliver ved med at se pænt ud
- Villads: Her er åbent og lyst, fællesarealer, stedet hvor man kan være sammen
- Nikoline: Der bliver skiftet ud på væggene
- Mads: Der er ting på væggene, man bliver glad af at se på
- Emilie: Det bliver taget op, hvis der er nogen, der "ødelægger" noget
- Emil: 9. klasses spor. De pynter skolen med noget, de kan huske og vil sige. De spor er her faktisk stadig
- Olivia: Væggene fortæller historier og opfordrer til fantasi
- Emilie: Vi har lært, at vi skal være kreative, bruger også pauserne til at være kreative
- Nikoline: Man bliver glad for at kigge på væggene
- Emma: Vi har mange fællesbilleder, ting vi har lavet
- Villads: Respekt for vores skole, det, at vi har lavet vores eget billede i 0. klasse og at det følger os hele vejen gennem skoletiden
- Rebecca: Billeder sætter tanker i gang, gør en glad og at her er pænt

Æ2 – Børneskolen Bifrost - 061010

Dialog-undersøgelse af værdier og værdsættelse

Hvad forstår I ved dialog og hvorfor har vi dialog?

- Ingeborg: Vi deler vores tanker og udvikler sprog og det at turde stå frem i store forsamlings
- Magnus: Ser tingene fra flere synsvinkler. Man bærer ”tingene” videre
- Natalie: Vi bliver selvsikre. Vi tør dele vores tanker
- Thor: Det er vigtigt at kunne dele vores tanker med andre
- Victoria: Man får respons på egne tanke, ideer, holdninger og meninger
- Bjørn: Det er spændende at høre, hvad folk synes, og man kan lære af, hvad andre synes
- Christian: Dialogen er mange gange god, men hvis folk bare snakker ... så kan det ødelægge hele dialogen
- Victoria: Vores emner bliver hævet op på højere niveauer efter vores dialoger
- Natalie: Dialogerne er det sted, hvor vi ytrer os i det offentlige rum
- Ingeborg: Det er altid en åben dialog. Det burde give alle mulighed for at sige noget
- Rasmus: Vi kan også have dialog i andre situationer. Og bruger det vi kender
- Kristine: Vi har vel også dialog i de andre timer og fag
- Martine: En dialog er vel en samtale ... så vi har hele tiden dialog
- Ingeborg: Dialoger findes også mellem vejleder og opgaveløser. Og dermed få nye ideer og gøre det bedre
- Natalie: Al samtale giver på et eller andet plan ny viden
- Amalie: Alle dialoger har forskellige niveauer – og det er vi selv med til at bestemme

Hvornår oplever I åbenhed og samvær og hvilken betydning har det for jer?

- Markus: Åbenheden om vores meninger bruger vi til at kommunikere med andre
- Cecilie: Åbenhed er nødvendig i diskussioner for at vi kan rykke os
- Victoria: Åbenheden er nødvendig, når vi både er i klassen og på hele skolen

- Ingeborg: Samværet er vigtigt, fordi vi der lærer hinanden at kende og stole på hinanden. Det er vigtigt at kunne være sig selv
- Amalie: Samværet mellem de små og de store gør, at vi har mod på at sige noget. Og bruge vores meninger. Det kan også bruges senere ”ude i samfundet”
- Magnus: Ved morgensangen. Sommeremnet. Livø. Motionsdag
- Sebastian: De voksne er åbne over for vores meninger. De spørger om vores holdning til det, der sker
- Nathalie: De voksne deltager i diskussionerne under fremlæggelser. Det giver øget viden fra de voksnes erfaringsverden
- Martine: De voksne er forskellige og reagerer forskelligt
- Una: Lydhørhed i forhold til ideer, fx under fremlæggelser
- Christian: Vi skal være opmærksomme på åbenheden for at kunne rykke os fagligt
- Amalie: Åbenhed giver motivation og ny indsigt i egen formåen
- Victoria: De voksne er tilstede og nærværende. Lærerværelset er åbent

Hvordan oplever I medbestemmelse?

- Oliver: Der er medbestemmelse på legepladsen, til morgensang, til indhold i undervisningen
- Anna: Vi føler os ikke talt ned til, der er ligeværd
- Martine: Vi bliver ofte inddraget i bestemmelser, vores ideer bliver brugt
- Rasmus: Vi kan undervise de voksne i vores vidensfelt
- Nathalie: Projekt har en stor grad af medbestemmelse, men vi oplever det også i andre fag
- Victoria: Vi skal foretage valg og holde styr på det – medbestemmelse stiller krav til os
- Amalie: Fælles problemformulering er et udtryk for medbestemmelse
- Nathalie: I forberedelsen af studieturen er vi medbestemmende på det arbejde der gøres før, på destination
- Magnus: Sommeremnet var med til at sikre forholdet, relationen til de yngre børn
- Victoria: Det er godt at kunne diskutere sig frem til løsninger, der er samarbejde mellem børn og voksne
- Ingeborg: En diskussion om et område bliver taget alvorligt, bliver fulgt op

Rasmus: Vi har "elevråd", hvor alle er deltagere. Alle har mulighed for at ytre deres holdninger

Hvordan oplever I og hvornår reflekterer I?

Nathalie: Bruger meget i projekt når vi formidler og diskutere, vi sammenholder og reflekterer, dvs. forfølger andres tanker, meninger, ytringer

Martine: Når vi bliver stillet spørgsmål, reflekterer vi, fordi vi skal tænke over tingene, og vi tænker over hinandens svar

Christian: Lige nu reflekterer jeg, jeg sætter i sammenhæng med egne erfaringer osv...

Magnus: Igennem provokationen, hvor vi bliver bombarderet med indtryk, når vi skal tænke over og få orden i den kaos, vi oplever

Peter: Er der noget tidspunkt, hvor vi ikke reflekterer?

Magnus: Kræver det at reflektere et udtryk, eller er det bare bearbejdelse af indtryk? Nej!!

Birgit: En definition af at reflektere slås op i ordbogen.....

Martine: Noget, der kommer ind, kører rundt og kommer ud igen!

Ingeborg: Noget, man tænker meget over

Nathalie: Vi reflekterer over større ting / spørgsmål

Cheryl: En refleksion skal føre til en ændring

Ingeborg: Når vi har et oplæg, når vi laver research – både udefrakommende og indefra-kommende. Både fælles og individuelt

Hvad forstår I ved og hvordan er selvforvaltningen?

Victoria: At man træffer nogle valg, er selvbestemmende

Ingeborg: At vi arbejder selvstændigt, forholder os til tid, struktur, indhold – viser, at vi kan selv

Nathalie: Når vi sætter mål for os selv

Birgit: Hvornår er der behov for selvforvaltning?

Magnus: Projektarbejdet i alle faser

Ingeborg: Matematik, alle fag

Victoria: Dansk, engelsk, alle fag, når vi skal træne noget konkret, planlægge / disponere en opgave

- Amalie: Når vi lærer at selvforvalte så tidligt, som vi gør på Bifrost, finder vi ud af, hvordan vi kan, og hvor meget vi kan, og indser hvornår vi skal
- Bjørn: Vi lærer tidligt at stå på egne ben
- Birgit: Vi laver ikke fejl, vi gør erfaringer – kræver refleksion og selvforvaltning og er fremadrettet
- Mia: At være selvforvaltende betyder, at vi står på egne ben
- Victoria: Selvforvaltning har også at gøre med at stille realistiske og passende krav til os selv
- Birgit: Er der ulemper i forhold til krav om selvforvaltning?
- Victoria: Deadlines
- Nathalie: Der er os, der bestemmer, hvad vi lærer samt hvornår. Der er konsekvenser, når vi ikke vil det, og vi får også mulighed for at kende disse
- Birgit: Er der nogen her, der ikke kender konsekvenser? Vi har ikke karakter, grades
- Victoria: Karakter kan motivere
- Amalie: Et tal siger intet om, hvor god man er til noget, hvor man skal sætte ind, hvorfor man er god til noget, som vores evalueringer gør

Hvad er æstetik og hvordan er den her?

- Birgit: Hvad forstår I ved æstetik?
- Martin: Ikke en skid!
- Anna: Jeg tænker på vores musiske udtryk – de fleste musiske rummer høj æstetik
- Emil: Det kan være rigtig meget, fra et køkken til en cykel, når jeg laver det musiske udtryk
- Magnus: I høj grad musiske. Især ved konfrontation, her oplever jeg æstetikken mest på skolen, hvor alle sanserne kommer i spil, fx dufte, og nogle gange får vi mad,
- Kristine: Også i dansk, fx hvis vi skal skrive en novelle
- Una: I dansk, når vi har en tekst, som vi skal lave et udtryk til, dvs. vi får et indtryk og udtrykker det i et andet sprog
- Victoria: Vi gør det i alle situationer, når vi er kreative
- Nathalie: Når vi bliver præsenteret for noget, der har med det abstrakte og symbolske
- Cheryl: Jeg oplever noget æstetisk nu i denne time. Hvad mener jeg med dette?

Rasmus: Vi siger æstetiske ord

Thor: Vi bliver inspireret til at udtrykke meninger og holdninger og udtrykker os på et højt niveau

De voksnes behandling af undersøgelsen

Hvad gør indtryk i undersøgelsen på yngste trin?

Forståelse for bestemmelses/medbestemmelses feltet

Børnene føler og registrerer en medbestemmelse

Undervisning ↔ pauser ↔ SFO (ting – inventar – adfærd)

Aktiv involvering = medbestemmelse

De taler, de bliver hørt både i skole og fritid

Fællesskab med hele skolen er vigtigt for yngste trin

Fællesforståelse

Ansvar for hinanden

Ældre børn kan lære yngre noget

Ikke kun klassegrupper. De kender og værdsætter at være i andre grupper

De små føler sig hørt, og de bliver taget alvorligt ('bestemme' bruges ofte)

Evalueringsprincippet

De ved, at evaluering kan føre til, at de udvikler sig og bliver bedre til at arbejde

Begyndende bevidsthed om evalueringens betydning

Det er ikke farligt med konstruktiv kritik

Demokratisk refleksion

Fornemmelse for demokratisk dannelse

Åbenhed, ikke skræk for de store

Samhørighed med de store

Bevidstheden om ansvaret i at være aktør i eget liv

Hvad gør indtryk i undersøgelsen på mellemtrinnet

Spændende udsagn/iagttagelser fra "nye" børn

Det er værd at bide mærke i de nye børns syn på skolen

Børn kan selv se, at de har gennemgået en udvikling fra 0. kl. til mellemtrinnet

De hjælper hinanden. Stor åbenhed overfor hinanden i samarbejdet

Fællesskabsfølelse

Når man vil lære noget, er det vigtigt, at man er aktiv

Konstruktiv kritik

Arbejdsformer, de lærer på yngste trin, giver gode og flotte arbejdsvaner på mellemtrinnet

Arbejdet på kryds og tværs af alder, klasser, trin – sundt og godt
Skolen virker indbydende (æstetisk)
Farver og pæne ting motiverer til arbejde
Æstetik handler meget om, hvordan der ser ud. Ikke hærværk
Morgensang – god stemning
Følelse af nærvær og fællesskab
Værdsættelse af vores arbejde
Stor forståelse for vores værdier

Hvad gør indtryk i undersøgelsen på ældste 1

Dialog → indflydelse
Respekt
Sammenhold
Engageret
Opmærksomhed for hinanden
Pænt, ikke ødelæggelse
Fordybelse
Spør

Hvad gør indtryk i undersøgelsen på ældste 2

Helhedslinje...
Allerede på yngste trin kan de give flotte udtryk for dét, som ældste giver udtryk for på en anden måde
Dialogen er overalt... Alt er dialog
Dialog er nødvendig
Selvsikre
Stå på egne ben
Nærværende voksne
Oplever at de voksne er nærværende og åbne, til stede. Lærerværelset er åbent
Ligeværd
Frihed til at turde stille sig frem, selvværd der bygges op. Det rører dem ikke at skulle fremlægge. Fokus på vidensdeling og udvikling af sprog sammen
De føler også, at de gennem dialogen bliver ført op på et højere bevidsthedsniveau
Det er vigtigt, at dialoger foregår i det offentlige rum, at de bliver hørt og set
De bliver taget alvorligt
Det er i dialogen, at man får nye idéer til at gøre tingene bedre – og sig selv dygtigere
Åbenhed og samvær – Børnene er godt klar over, at vi som voksne er forskellige, selvom vi har det samme menneskesyn og læringssyn. De bruger os også forskelligt
En ægte dialog – oplever, at vi diskuterer med hvert vores erfaringsset. (Nathalie om voksnes deltagelse i dialogen)
Medbestemmelse stiller krav til 'os'/de unge mennesker – det ved de godt
Bevidsthed om indtryk – og skabe orden i kaos-indtrykket, jf vores Matti Bergström teori, hjerneforskning
Selvforvaltning, jf Amalies formulering – det kan ikke siges bedre!
"Når vi lærer at selvforvalte så tidligt, som vi gør på Bifrost, finder vi ud af, hvordan vi kan, og hvor meget vi kan, og indser hvornår vi skal"
Karakter/Tal – hvad fortæller noget om udvikling? → evaluering og samtale. Værd-sætte. Værdi-sætte
Muiske sprog
Kreativitet – være skabende er forskellig fra reproduktion – i både tankegang og handling. Sker i alle fag, i alle processer, er ikke bundet til fx billedkunst

Afrundende kommentarer/tolkninger

Dialogens betydning opleves hos yngste trin. Hvis vi fortæller om dialogens muligheder og betydning samt gør det tit nok, så lærer børnene det – altså de får indflydelse ved at være aktive og være bevidste om 'hvad dialog er'

Jeg bliver stolt, når jeg ser det. De små føler, de bliver hørt i undervisningen. Børnene oplever, at de har et ansvar overfor hinanden. Det gælder også med jobs, at man minder hinanden om dem. Der er i det hele taget en opmærksomhed overfor hinanden. Vi kan også se, at børnene har forstået idéen med evaluering, hvor vigtigt det er med at give kommentarer og lytte. Samhørigheden med de store ses også af, at Livøturen og fælles emner nævnes

Helhedslinjen skinner igennem...

Jeg tænker også på helhedslinjen fra yngste trin, der tænker konkret til mellemtrin, hvor en symbolsk tænkning dominerer til de ældstes filosofiske, abstrakte. Vi kan se helt konkret fra hvilke fag, "jeg" har behov for til abstraktionen. Det afspejler, at de får nogle redskaber til at arbejde med fagligt, personlig og socialt. Der er også en værdsættelse af, at det er sådan. De kender faserne i et godt arbejde og værdien i at arbejde med sig selv. Jeg ser, at de værdsætter det og er glade for, at det er sådan

Der er også udsagnet om, at her er alle AKT-lærere. Det er interessant, at et 'nyt' barn på ældste 1 oplever os sådan. Hun anvender et ord/en funktion, vi ikke har her, men genkender betydningen

Ud over det, så viser undersøgelsen også, at vi skal holde fast i ikke-løbe-skrige indendørs. Og at vi skal holde fast i morgensang, Livø og sommer/fællesemne, pæne skraldespande og 9.kl's spor, altså de få regler/aftaler og vore traditioner. Det er også interessant, at der bliver sagt, at her er pænt rent og ingen graffiti på lokummerne

Børnene er trygge og oprigtig glade for at gå i skole og være sammen med voksne, der vil dem. Vi ved, hvad det betyder for læring. At de føler sig hørt er guld værd

Mht. æstetik i rummene og på skolen. Det slog mig, hvor meget børnene faktisk lægger mærke til. Det er utroligt, at de lægger mærke til det. Det er vigtigt, at vi holder fast i, hvad der må blive hængt op, og hvordan her ser ud

Måske tænker man ikke til daglig over æstetikken i rummene, men det giver glattere børn. Deres glade og positive grundstemning øges. Ældste trin taler ikke om bygningen, de taler om processer

Ja, oplevelsen af de fysiske rammer er en del af de æstetiske læreprocesser. Da jeg var til fest på min gamle skole, slog det mig, at her er altid pænt, selv skraldespandene er pæne. Børnene føler sig anerkendt og respekteret. Det bliver også sagt, at "vi kan undervise de voksne i deres vidensfelt". Det er på flere måder, at de bliver lyttet til og respekteret

Det er to nye børn på både mellemtrinnet og ældste 1, der især siger noget om, hvordan der ser ud. De lægger mærke til det på en anden måde end os, der tager det som en selvfølge. "Sådan ser en skole ud" – "Sådan ser vores skole ud"

Det, der for os er selvindlysende, fx morgensang, kommer andre øjne ind og oplever, og det bliver værdifuldt for de nye og de små. Det er også med til, at det er trygt. Der er ikke noget, der er helt forkert, som fx at der er sparket hul i en væg, det signaler noget andet og utryghed

Det kan også være svært for børnene at gennemleve faser med oprør hos os, fordi de bliver lyttet så meget til

Opsummering og fokusområder

- **Glæden ved at gå i skole og lære noget** er afgørende vigtig.
Trygheden har i høj grad afsæt i forholdet mellem børn og voksne.
Fokus på spejlneuronernes og den gode/trygge/undrende stemnings betydning, fx hvordan vi møder børnene, indleder en time – en undervisning – en samtale.
Fokus på udviklingen af børnenes evne til at undre sig og stille spørgsmål.
Styrke vores bevidsthed om kernen i æstetiske læreprocesser – at være i forhold til indholdet.
Styrke børnenes opmærksomhed på faserne i et godt arbejdsforløb i fagene.
Udvikle flere former for formidling og evaluering, herunder fokus på selvforvaltning/indefra-ud.
Fokus på metalæring. Undervisning = vise undere, vi er rollemønstre for livsduelige mennesker.
- **Anerkendelse og værdsættelse** skal fastholdes/styrkes.
At børnene føler sig anerkendt og værdsat af både hinanden og af de voksne har afgørende betydning for trivsel, alsidig læring og udvikling. Værdsættelse indebærer, at noget er mere værd end andet, har en større værdi end andet. Tydeliggøre dette overfor børn og forældre – og hinanden.
At vi voksne har det samme menneskesyn og læringssyn, og samtidig er vi forskellige som personer og har forskellige måder at håndtere udfordringerne. Det giver børnene mulighed for at vælge 'deres' voksen og 'bruge' os på forskellig vis. Fokus på vores rolle som primærpersoner i skolesammenhæng, jf. hvilke relationer er der mellem børn og hvilke voksne - 'rød/grøn-test'
Fokus på værdi-udviklingen hos de voksne – både lærere og forældre
Fokus på nye børns Bifrost-integration (over tid)
- **Udvikling af samtale-forståelse og –færdigheder** fortsættes. Både blandt børn og voksne
Fokus på modenhedsniveauer i en samtale. Se på hjemmesiden "AHA – evaluering på Bifrost", s.24
Fokus på at kunne lytte. Se på hjemmesiden "Demokratisk handlekompetence"
Fokus på at kunne stille gode spørgsmål. Se på hjemmesiden "Demokratisk handlekompetence"
Fokus på udvikling af et nuanceret, stort og aktivt ordforråd
- **Hvordan får vi alle børn aktive i samtaler og undervisningen generelt**
Fokus på cooperative learning i både fag og tværfaglig sammenhænge
Fokus på at aktivitet ikke 'kun' er opgaver på A4-papir og computerprogrammer
Fokus på formidlingsfasen, udvikling af variationer
- **Fællesemner, hvor børnene er sammen på kryds og tværs bør fastholdes**
Det kan fx være emnet i forbindelse med Livø, sommeremner
Kan evt. udbygges med fællesprojekter af en dags varighed
Samarbejdet mellem forskellige klasser kan styrkes, fx 7. kl. lærer 5. kl. et arkitektprogram, 8. og 2. kl. arbejder sammen i matematik
- **Livø-turen**, hvor hele skolen er af sted mandag-tirsdag-onsdag, og hvor børnene er både på trin og på kryds og tværs, bør bevares
Emnet op til Livø bør styrkes, herunder at børnene aftaler og gør ting sammen på tværs af alder
- **Regler om løbe-skrige** indenfor skal fastholdes. Giver mening for børnene.
Vi skal ruske op i os selv, holde fast og forfølge det, hver gang reglerne brydes
Balance og beslutning om, hvornår det er trinnet, klassen, gruppen, det enkelte barn der tales med

- **Ophængning og oprydning.** Aftalerne skal fastholdes
Vigtigt at stopper timerne, så vi kan nå at få ryddet op inden pausen
- **Professionel tilgang** – omfatter klare grundholdninger, videreuddannelse, faglig og pædagogisk/ psykologisk kompetence, et lærende og levende kollegium, fælles holdninger, normer og fælles fodslag... siger vores værdigrundlag. Det gør indholdet og omfanget af vores mødevirksomhed afgørende vigtigt! Og at vi holder fast i at prioritere værdi- og holdnings spørgsmål frem for praktiske aftaler og gøremål. Dannelsesidealet gælder også de voksne – det er et menneske- og lærings syn...

Skoleliv fra begyndelse til slutning

I skolen fik vi muligheden for at udforske fantasiens farverige univers

I skolen fik vi muligheden for at udtrykke egne meninger og holdninger

I skolen fik vi bekræftet at livet er andet end matematikkens formler

I skolen lærte vi at se verden i nye perspektiver

I skolen lærte vi at respektere hinanden og samarbejde

Hvad vi ikke vidste var, at alt dette en dag ville komme os til gode

Spor fra den første afgangsklasse

BILAG

Resultatet af undersøgelsen på yngste trin evalueres af alle Bifrostlærere. Fra fasen, hvor lærerne 2 og 2 læser hvert trins resultat på et fællesmøde. Særlige udsagn overstreges og kommenteres – og 2 og 2 noteres, hvad der gør indtryk i undersøgelsen på hvert trin. Noterne samles, se nedenfor:

Hvordan er I med til at bestemme på vores skole?

- Hver eneste gang vi får et nyt emne, kan vi være med til at **bestemme** hvad der kan være i kursus og værksteder. (Ud fra det emne vi arbejder med) **undervisning – pauser (ting-adfærd)**
- Når vi skal have nye ting på legepladsen. Måske bliver det valgt – måske ikke. Vi ønsker bare en masse. Alle **børnene har mulighed** for at bestemme hvis man rækker hånden op. **At være medspiller i eget liv**
- Man må selv **bestemme**, hvad man tager med til aktuelt – så længe det handler om emnet vi arbejder med. **Aktør. Involvering og ansvarlighed. Lærer at lytte**

- Vi må også selv **bestemme** hvilket værksted vi starter i. Men det er vigtigt at tænker sig godt om, inden vi **vælger**, så man kommer i det værksted, **man har brug for**. **Vælger fag. Behov, indsigt. Bliver god. Indsigt i nødvendigheden**
- **Dem, der har hånden oppe, er med til at bestemme.** **Aktiv! Demokratisk refleksion. Medbestemmelse, form for demokratisk dannelse. Ansvar. Handlekompetence**
- Når vi er i multisalen i pauserne må vi selv **bestemme**, hvad vi laver.
- I SFO må vi selv **bestemme**, hvilken aktivitet vi vil være med til.
- **I læse-skrive stuen må man selv bestemme, hvilken opgave man starter med.**
- **Det er børnene og de voksne der sammen har lavet reglerne i skolen.** Fx at vi ikke må løbe og skrige. **Barn x voksen. Medbestemmelse. Dialogen**
- Når vi **vælger** os til en arbejdsgruppe, skal der være nogen både fra 0., 1. og 2. Klasse. Så lærer børnene **fra 2. klasse** de nye børn hvordan man skal gøre. **Fællesskab**
- **Man vælger selv hvilket job man gerne vil have.** Og vi minder hinanden på at vi skal huske at lave vores job. **Fællesforståelse**

Hvornår er I med til at bestemme, om noget har været godt eller skidt?

- **Det er en god ide, når vi får lov til at sige hvad der har været godt eller skidt, når nogle børn har fremlagt.** **Dialog. Kritisk konstruktiv "godt/skidt"**
- **Efter oplevelsesdagen snakker vi også alle sammen om hvilke aktiviteter der var gode og dårlige, så man ved til næste gang hvilke aktiviteter der var gode.** **Dialog. Evaluering Begyndende bevidsthed om, hvad evaluering kan bruges til "...næste gang..."**
- **Man bliver bedre, når man får gode råd fra ens kammerater.**
- **Vi vil gerne have så mange kommentarer som muligt – for så bliver vi bedre næste gang.**
- **Vi går altid i kreds i starten og i slutningen af timen. Så snakker vi om hvordan det er gået. Om opgaven har været god.** **Dialog. Deling af erfaring. Evaluering**
- **Det er rigtig dejligt at vi er så meget sammen med de store børn. De er gode til at hjælpe os.** **Fællesskab. Respekten for hinanden, vi kan lære af hinanden. Sammenhold. Respekt**
- **På Livø er vi også sammen i grupper, og vi lærer hinanden rigtig godt at kende. Nogen gange bliver vi venner.**

Hvad gør indtryk fra yngste trins undersøgelse?

Forståelse for bestemmelses/medbestemmelses feltet

De føler og registrerer en medbestemmelse

Undervisning ↔ pauser ↔ SFO (ting – inventar – adfærd)

Aktiv involvering = medbestemmelse

De taler, de bliver hørt både i skole og fritid

Fællesskab med hele skolen er vigtig for yngste trin

Fællesforståelse

Ansvar for hinanden

Ældre børn kan lære yngre noget

Ikke kun klassegrupper. De kender og værdsætter at være i andre grupper

De små føler sig hørt, og de bliver taget alvorligt ('bestemme' bruges ofte)

Evalueringssprincippet

De ved, at evaluering kan føre til, at de udvikler sig og bliver bedre til at arbejde

Begyndende bevidsthed om evalueringens betydning

Det er ikke farligt med konstruktiv kritik

Demokratisk refleksion

Fornemmelse for demokratisk dannelse
Åbenhed, ikke skræk for de store
Samhørighed med de store
Bevidstheden om ansvaret i at være aktør i eget liv

Resultatet af undersøgelsen på mellemtrinnet evalueres af alle Bifrostlærere

Dialog og åbenhed **Dialog = samtale. Den gode samtale**

- Silja Det betyder, der sidder en hel masse mennesker og snakker om noget og bliver enige om noget. Det er fx når vi snakker om de ting, vi skal lave i værkstederne
- Benjamin 5. Et andet ord for **dialog er samtale**
- Lærer Hvornår har vi dialog?
- Freja 3. Jeg ved i hvert fald, at I har, når I voksne har møde
- Johannes **Til samtalen mellem forældrene og lærerne og børnene Samarbejdet. Respekten. Tolerancen. Muligheder. Fællesskab. selvværd**
- Marie Jeg synes på en måde, at vi **tit har dialog. Hver eneste gang vi har en opgave, snakker vi jo om, hvad vi skal lave og om der er flere muligheder i opgaven Bliver hørt**
- Benjamin Lærer Det er også det, vi har vi lige nu
Ja, det har du ret i. Der er nævnt eksempler på dialog med forældresamtale en eller to gange om året, når vi taler om muligheder i værkstederne og i forbindelse med jeres valg af opgaver
- Maria Der er også **dialog**, når vi fx sidder inde i klassen, og man **får hjælp af en anden kammerat**
- Magnus Og i starten af emnet, når man aftaler, hvad vi har oplevet, og hvad vi kan lave i kursus og værksted
- Freja Lærer Når man aftaler, hvad man skal lege og sammen med hvem
Der findes altså dialog mellem voksne-børn, børn-børn og voksne-voksne. Hvis vi ser på udtrykket 'åbenhed', hvordan kan man forklare det?
- Marie **Åbenhed kan betyde at være åben over for folk**, fx Cecilie er lige kommet ind i klassen. At man så tænker på, at man er åben overfor hende, fordi hun er ny – ja, undskyld mig (kigger hen på Cecilie). I stedet for at være lukket overfor en ny person
- Lærer Ja, vi kan tænke over, hvornår har 'jeg' sidst været åbne over for nogen
- Clara **Da Cecilie kom i klassen, og også da jeg selv var ny og begyndte på Bifrost. Jeg var åben, og de andre var åbne**
- Johannes 3. **Da vi gik i 0. kl., var Bifrost åbne overfor os. Det var både voksne og børn**
- Daniel 3. Også når vi prøver det der, hvor vi i klassen snakker om, hvad vi skal lege, så kan man også være åben, så man kan sige, at man godt vil være med til noget, andre foreslår
- Musa Jeg tænker på forældremødet, når forældrene møder den lærer, børnene har
- Malthe 3 Når der er nogen, der har fødselsdag, at **man ikke er ligeglad, og vi synger** for dem til morgensang og er glad på deres vegne
- Lærer Åh, ja – hvor er du sød! ... Jeg bliver helt rørt
- Zelina **Også med gæstfrihed**, fx overfor de svenske gæster i fredags, der gerne ville se, hvad vi lavede, og nogle ville også gerne snakke med os
- Alexander Evaluering i musik, når **vi snakker om, hvordan timen er gået**
- Benjamin **Når vi hjælper de nye 3. kl. med at komme godt i gang med værkstederne**
- Magnus Når man fremlægger, og gerne vil vise sit arbejde til andre
- Silja **Jeg føler, det er rart, når der er nogen, der siger noget efter ens fremlæggelse. At de har lyttet til ens fremlæggelse og siger, hvad der har været rigtig godt, og hvad man kan gøre bedre. Lytter, respekt, respons, evaluering, lærer konstruktiv kritik**

- Benjamin Man skal være åben overfor folks kommentarer, ikke være sur hvis nogen fx siger, man skal tale højere **Selvværd. Konstruktiv**
- Victor Der er åbenhed mellem dig og Annie, når hun vil skrive det ned, vi siger, og I ikke er ligeglade med, hvad vi siger **Mellem to voksne. Mellem voksne-børn. Voksne er åbne overfor børnene, respekt**
- Malthe Når lærerne viser os noget arbejde, lærer vi også noget
- Mikail Hvis man nu er i en arbejdsgruppe i værksteder, og når man skriver på computer og nogen siger, at nu skal du skrive, for jeg gider ikke. Hvis alle skriver ned, er det åbenhed overfor, at man skal dele opgaverne
- Clara Når man skal finde ud af, hvad man skal arbejde med i de forskellige værksteder, skal man ikke kun synes det, man selv vil. Være åben overfor nye opgaver **Vejledning. Det gode arbejde**
- Simon 5. Hvis man skal danne en gruppe til værksteder, skal man være åben overfor, at der kommer en og spørger, om man må være med fx fra 3. kl.
- Johannes 3. Ja, til det Simon siger, altså at man skal være åben overfor at få flere med i arbejdsforløbet **Forskellighed**
- Maria Det er det samme, som når man er ovre i multi. Vi kan lige så godt blive enige om, hvad vi gerne vil lave, så kan vi dele mulitsalen op, hvis vi fx vil to ting. Så kan de, der vil spille stikbold, have den ene halvdel, og de, der vil spille høvdingebold, har den anden. **Forebygger konflikter. Sociale kompetencer**
- Alberte 3 Hvis der kommer en og spørger i pausen, om man kan være med, kan man ikke sige nej hele tiden
- Johannes Det er til det, som Maria siger. Man skal også være åben overfor at sige ja til, at man er skudt i stikbold
- Freja Hvis der sidder nogen ved bordet, skal man være åben overfor at hjælpe de andre
- Maria Hvis der sidder 2 ved et firmandsbord, fordi de andre er gået ud for at arbejde et andet sted eller ikke er i skole, kan man sige ja til, at en anden godt må være der, så de ikke sidder alene **Indlevelse i andre**

Redskaber → faglige, sociale og personlige kompetencer

Respekt. Samarbejde. Tolerance. Muligheder. Fællesskab. Selvværd. Tid til hinanden. Det gode arbejde. Forskellighed

Medbestemmelse

Daniel 5. kl. Det betyder at være med til at bestemme tingene

Selvforvaltning

- Alexander Er det ikke, når man selv bestemmer
- Lærer Jo, det kan man sige. Hvilke eksempler er der på medbestemmelse?
- Freja Når der er dialog, får vi lov til selv at være med til at bestemme i værkstederne
- Daniel I multi om eftermiddagen og i pauserne, hvis jeg gerne vil spille høvdingebold, og de andre vil spille stikbold, kan vi dele os
- Freja Vi må selv bestemme grupper i værksteder, og hvad vi vil arbejde med
- Michael Man kan selv bestemme, hvad man vil lege med andre
- Benjamin Man kan selv bestemme, om skolen skal se pæn ud, og der ikke er tegnet streg rundt omkring
- Daniel 5. Man kan selv bestemme, om man vil sidde her
- Johannes Hvis man laver et fodboldhold, kan man selv bestemme
- Lærer Hvordan er der forskel på medbestemmelse og bestemme selv?
- Clara Medbestemmelse er, når en bestemmer med, altså bestemmer sammen med en

Lærer	At være medbestemmende er, at der er flere om at bestemme?
Clara	JA
Daniel 3	Næsten det samme som Benjamin, vi bestemmer selv, om skolen skal være noget gammelt bras eller fin, som den er nu → værdsættelse. Æstetik. Værdsættelse af æstetik
Lærer 2	Der er nogle ting, I skal forholde jer til og være sikker på, at I kender for at være i multisalen, fx er det farligt og derfor må I ikke have tovene fremme. Hvis man kender aftalerne, så kan man være derovre rigtig meget og længe – det er et eksempel på selvforvaltning. Hvis man begynder at klatre op i tovene, holder man ikke aftalen. Man skal styre sig selv med vores regler. Og man kan hjælpe hinanden. – Det er svært at forklare selvforvaltning
Lærer 3	Ja, det handler om, at I øver jer i at blive gode til at bruge jer selv og hinanden
Mikail	Pauserne. Vi leger med vores venner og lærer dem bedre og bedre at kende
Lærer 4	Johannes nævnte tidligere, hvordan det var at begynde i 0. kl., nu har I gået i skole i mange år, hvordan kan I mærke, at I har udviklet jer?
Freja	Vi kan faktisk godt gøre, hvad vi vil. Vi kan godt mærke, hvis vi gør noget, der ikke er rigtigt. Fx går ud af dørene, som vi kalder vinduer
Johannes	Der er regler for, hvad vi må gøre, fx at man ikke må løbe inde – og det er vi blevet bedre til at holde
Silja	Da jeg gik i 0. kl., var jeg ikke ret god til selv at gå i gang, jeg skulle have hjælp til at starte, det kan jeg godt nu Praktisk opgave. Udvikle et ansvar. At tage ansvar for sig selv
Lærer	Er der andre ting, I er blevet bedre til at styre
Johannes	Da jeg gik i 0. kl. larmede jeg og trillede rundt på gulvet. Da der var nogle, der flere gange havde taget fat i mig, holdt jeg op. Jeg blevet bedre til at styre mig selv. Udvikling. Selvindsig
Marie	Jeg synes altid, at man skal bruge tid på at lære noget. Da vi kom i skole, kunne vi ikke så meget. Nu lærer vi nogle andre ting, hvis man laver sine ting, bliver det nemmere og nemmere. Udviklingsproces. Erkendelse af, at det at være selvforvaltende er en proces
Lærer	Er der nogle ting, hvor I kan tage mere og mere ansvar?
Benjamin	Vores jobs er med til at give ansvar. De voksne hjælper med at huske os på det, men det er os selv, der skal huske det Betydning af jobs
Freja	I de grupper man har. Hvis man er den ældste, har man ansvaret for, at arbejdet, vi får lavet, bliver godt
Johannes	På Livø har vi selv ansvaret for at kunne sætte vores telt op og rydde op inde i det
Daniel 5.	Bordvagten , det er også noget, vi selv skal kunne finde ud af – også at rydde op inde i klassen

Udfordring

Simon	Det betyder, at der er nok at lave , og når man synes, det er let, det man laver, kan man få noget, der er sværere
Amalie	Hvis man fx er bange for vand, kan man udfordre sig selv og hoppe i
Benjamin	Vi skal prøve at udfordre os selv med matematik, så vi kan blive klogere og klogere
Daniel 3.	Da jeg gik i 2. kl., eller måske i 1. kl., udfordrede jeg mig selv, da vi skulle lære tabeller. Jeg udfordrede mig selv med at lære 57-tabellen
Johannes	Det er en udfordring, når vi løber i idræt. Når vi skal løbe et par runder og lade være med at stoppe og gå indimellem
Caroline	Hvis man ikke tør hoppe fra en vippe i svømning, kan man udfordre sig selv med at prøve
Magnus 3.	Hvis vi fik en ordentlig omgang lektier for, ville være en udfordring
Freja	Når man får sværere og sværere opgaver, så man bliver dygtigere

Refleksion Vi lærer noget, når vi er aktive. Evaluering

Lærer	Refleksion er ikke et ord, vi bruger som sådan. Det betyder, at når man har gjort noget, så tænker man tilbage på det, man har gjort. Så kan man bruge det til at lære noget nyt. Hvornår tænker I tilbage og bliver dygtigere Evaluering
-------	--

Benjamin Det gør vi i samtalen, hvor vi taler om 1. skoledag (red. oplevelsesfasen), om hvad vi havde oplevet

Freja Når man evaluerer efter vores arbejdsforløb Ny indsigt

? Ja, lige nu evaluerer vi og tænker tilbage

Mikail I værkstederne efter et arbejdsforløb

Victor 5 I musik, når vi taler om, hvordan timen er gået

Musa Og i matematik efter hver time

Mikail Når vi er færdige med et emne, evaluerer vi

Albert Når vi tænker tilbage i værkstederne, og skal skrive ned, hvad vi har lært. Evaluering

Lærer Gæsterne i fredags var dybt, dybt imponerede af, hvordan I selv finder jeres ting og går i gang og holder fokus. De kunne slet ikke forstå, at sådan nogle nye 3. kl. kan finde ud af det

Æstetik Andre øjne

Lærer Når noget er æstetisk, betyder det, at man gør rigtig, rigtig meget ud af, at tingene ser pæne ud. Hvis børnene er omgivet af noget, der er æstetisk, bliver børnene også inspireret til, at vi gør tingene helt færdige, og at vi tænker flot

Magnus Inde på Annes kontor er der mange ting, som jeg synes er rigtig flotte, og der er gjort meget ud af

Clara Selve skolen er flot Nye børn. Tilflyttere

Lærer Nu kender du andre skoler. Hvad lagde du mærke til, da du kom her?

Clara Jeg synes, det var pænt, fordi der var mange ting malet, og der var mange billeder

Lærer 2 Hvad var dit indtryk Simon?

Simon Jeg oplevede selve skolen, at der var meget malet og hængt mange ting op. At det her er et sted, hvor man bliver god til at male, ligesom på billedskolen. Det giver et godt indtryk, når man kommer ind

Benjamin Selve skolen gør meget ud af farver. Vi strammer os virkelig an

Zelina Dørkarmene og vindueskarmene er også malet i regnbuens farver

Lærer Hvad er forskellen mellem, at der er malet med farver, og at der er helt hvidt

Zelina Helt hvidt er KEDELIGT - det er mere interessant og spændende, når der er flotte ting at se på

Victor I forhold til andre skoler har vi mange farver. De fleste har ikke så mange farver. Vores skole er fyldt med farver

Musa Jeg har også gået på en anden skole. På den skole havde de ikke så pæne møbler

Marcus I min engelske skole var der ingen fællesarealer. Der var kun en kæmpe gang, og så kom man direkte ind i klasserummet. Vi sad heller ikke i klassen og spiste. Jeg kan huske de kæmpe borde, hvor vi skulle spise

Johannes Fordi vores skole har så mange farver, er fordi vi hedder Bifrost. Det betyder regnbue

Zelina De mange bøger virker indbydende, man får lyst til at læse Læringsmiljø. Inspirerende læringsmiljø

Amalie Inde i klasserne, når vi har lavet en tegning helt færdig, hænger vi den op. Den er monteret og det bliver pænt Finish

Maria Den nye legeplads og ved sandkassen er også flot

Simon 5. Jeg lagde også mærke til, at her var meget hvidt, og der hænger ikke så meget oven i hinanden. Når man i hverdagen kigger på det, er det dejligt. Måske tænker man ikke over det i hverdagen, men på længere sigt bliver man gladere end normalt Positiv grundstemning. Det æstetiske har betydning for, hvordan man har det

Marie Det er sjovt og anderledes at kigge på. Vi maler fx på væggene, ikke bare på væggene, men altså malerier. Billedet i 5. kl. er rigtig pænt, det er mit yndlingsbillede med Jesus

Lærer Ja, det er malet med inspiration i Den sidste nadver

- Magnus 4. Jeg har også gået på en anden skole, der var ikke en portal, man går under
 Freja Første skoledag virker det meget indbydende, det er nærmest som om, man går ind til et eventyr, når man går igennem portalen forventningen, lysten til at lære. Lysten til at ville noget
- Lærer Ja, jeg har det nærmest som om jeg går ind til et eventyr hver dag, når jeg går under den
 Magnus 3. Selve loftet
 Clara Al vores skolearbejde gør vi meget ud af, og sørger for at det bliver pænt og i orden
 Maria Det har også noget med skolearbejdet at gøre. I 0. kl. lærte vi også, hvordan vi skulle farve og strege op, så det bliver gjort helt færdigt. Jeg ved ikke, om man gør det på andre skoler
 At gøre noget færdigt
- Victor Vores skole er anderledes end andre skoler, lige meget hvilke skoler det er. Vi gør tingene på vores egen måde
- Zelina Minder (red. spor fra 9. kl.) og vægmalerierne er også anderledes
- Johannes Der er billeder hængt op, og vi har også en frikvar, så man selv kan lave flere billeder i pauserne
- Freja Jeg har haft min kusine med hened, hun synes, det var helt vild, hvor mange flotte billeder der er her. At der slet ikke er hærværk på væggene. Hun synes også, at toiletterne var helt spændende, hun synes nemlig de så pæne ud, og der stod ikke noget på væggene
- Marcus I England skulle vi have uniform på med grå bukser og trøje, det er dejligt at kunne klæde sig på, som man selv vil
- Musa Altså på den gamle skole var det sådan, at det hele tiden var det samme, man skulle lære. Her laver man forskellige ting Variation. Tilflytteres oplevelse
- Lærer Ja, I skal bruge jeres fantasi
- Johannes 4. Da jeg kom ind af døren aller første skoledag i 0.kl., mener jeg at kunne huske, at man kunne se ind i klassen om det var 0. – 1. – 2. kl., fordi der var forskellige ting
- Zelina I gør meget ud af første skoledag med oplevelsesdagen. For at vi kan få en god oplevelse og blive inspireret til arbejdet
- Johannes 3. Det er næsten det samme som Zelina, at I laver nye ting, så vi ikke flytter skole
- Johannes 4. Ja, og for at vi kan lære noget, gør lærerne meget ud af det Indtryk og udtryk. Æstetisk og læring hænger sammen. Sammenhæng med læring
- Lærerne ja, det gælder alle, både børn og voksne, at vi skal gøre det bedste, vi kan

Nærvær og samvær

- Lærer 'Nærvær og samvær', det er det med at være sammen alle sammen – nogle gange på trin, nogle gange i klassen, nogle gange er hele skolen sammen
- Freja Jeg synes, at morgensang er godt, fordi hele skolen er sammen. Når vi har time har vi ikke lukkede døre, fordi vi har slet ikke nogle døre. Der er åbent
- Simon Ja, det er godt og anderledes, at vi arbejder sammen på kryds og tværs på skolen. At man ikke sidder alene i klassen. Morgensang giver en god stemning – før på min gamle skole havde vi det kun 1-2 om året. Aldersintegration
- Lærer 2 Jeg kommer til at tænke på en ting, der er så almindeligt på skolen, at vi næsten ikke tænker over det. Når vi har arbejdet i værkstederne, og vi øver os i fremlæggelsen. Hvordan er det så at fremlægge?
- Clara Sådan var det slet ikke på min gamle skole. Vi skulle bare videre hele tiden, når vi var færdige med noget, skulle vi med det samme have noget nyt Refleksion
- Magnus Vi skulle også hurtigt videre til det næste arbejde
- Clara Jeg synes, det er helt vildt sjovt og fedt, at nogle vil lytte til ens arbejde og at få kommentarer fra de andre. Jeg kan også godt lide at lytte til de andres fremlæggelser Anerkendelse. Opmærksomhed

Maria	På min storebrors gamle stole, sad de på bænke. Nu kan vi flytte rundt på kryds og tværs og sidde, hvor det er bedst Læringsstile. Valg af arbejdsplads. Bevidsthed om arbejdsstil
Simon	På min tidligere skole fremlagde vi også. Det var bare ikke alle, der lyttede efter. Man sad bare og kiggede. Her lytter man på en helt anden måde efter hinanden Aktiv lytning. Kommentarer. – Tankevækkende
Zelina	Vi laver grupper på kryds og tværs af klasserne på hele skolen, fx til sommeremne og motionsløbet
Daniel 5.	Og på Livø
Amaile	Til idræt er vi også blandet med andre klasser
Marie	Til det Zelina sagde, sommeremnet er hyggeligt, hvor man er sammen med nogle fra andre trin og lærer deres navne at kende
Lærer	Hvad skete der i sidste uge med 7. kl.
Marie	Ja, der lærte de os det der med computeren. Jeg synes, vi skal have sommeremne igen, det havde vi ikke i 4. kl., det ved jeg ikke, hvorfor
Johannes 4.	Jeg kunne ønske, at vi fik nogle nye bordvagter. Vi har kun to grupper
Simon	Jeg synes også, det var godt, at vi skulle lave sommeropgaver i sommergaven. Det har jeg aldrig prøvet før

Hvad gør indtryk i undersøgelsen på mellemtrinnet

Spændende udsagn/iagttagelser fra "nye" børn

Det er værd at bide mærke i de nye børns syn på skolen

Børn kan selv se, at de har gennemgået en udvikling fra 0. kl. til mellemtrinnet

De hjælper hinanden. Stor åbenhed overfor hinanden i samarbejdet

Fællesskabsfølelse

Når man vil lære noget, er det vigtigt, at man er aktiv

Konstruktiv kritik

Arbejdsformer, de lærer på yngste trin, giver gode og flotte arbejdsvaner på mellemtrinnet

Arbejdet på kryds og tværs af alder, klasser, trin – sundt og godt

Skolen virker indbydende (æstetisk)

Farver og pæne ting motiverer til arbejde

Æstetik handler meget om, hvordan der ser ud. Ikke hærværk

Morgensang – god stemning

Følelse af nærvær og fællesskab

Værdsættelse af vores arbejde

Stor forståelse for vores værdier

Undersøgelsen på ældste 1 evalueres af alle bifrost-lærere

Dialog

Jacob: Når man skal i gang med at vælge et tema og arbejde ud fra det, kommer vi med eksempler, som man kan arbejde med, det sker både på mellem og på ældste

Bastian: Dialog er, når man snakker om det, vi skal arbejde med, og jeg har medbestemmelse, når vi snakker om noget fælles

Emil: Det handler om, at vi børn skal være med til at bestemme, hvad vi gerne vil arbejde. At vi kommer med forslag til, hvad vi gerne vil arbejde med

- Emil W: I arbejdet i f. eks i engelsk er der dialog
Maria: Når vi taler sammen i frikvarteret
Laura: En dialog kan være med til at løse problemer
Bastian: Via dialog får vi indflydelse
Lucas R: Via dialogen kan vi blive provokeret, det sætter tanker i gang
Louise: Det er nødvendigt, at alle er deltagende

Åbenhed og samvær

- Casper M: Der er åbent for alle. Der er respekt for alle. Alle kan være her
Villads: Man skal være åben overfor andre. Når andre kommer med ideer, er vi åbne overfor det.
Man skal vise, at man er interesseret.
Laura: Man er åben for nye ting, åben for forandring. Både i forhold til undervisning og omgivelser
Emil: Traditionelle emner, oplevelsesdagen og inspirationer
Peder: Man skal ikke være bange for at sige sin mening, det kan godt være, der kommer en diskussion ud af det, men man tør sige sin mening.
Thomas: Det giver et bedre fællesskab. Man arbejder mere sammen, og det giver et bedre fællesskab
Emil: Der er plads til dem, der har det svært
Maria: Her er alle lærere AKT-lærere, man bliver lyttet til
Peder: Der er muligheder for alle, både hvis man er meget dygtig eller modsat
Peder: Hvis man bryder reglerne på skolen, er man ikke bange for sige det, da der stadig bliver talt pænt. Der er respekt
Maria: Der er sammenhold mellem store små, på Livø og til sommeremne, morgensang
Nikoline: Respekt blandt børn, men også mellem børn og voksne. Man er sammen med dem fra de andre klasser. Der er åbne døre fysisk og psykisk
Peder: Man føler sig tryk ved at være her

Medbestemmelse:

- Nikoline: Vi har medbestemmelse hele tiden, via dialogen kan vi være med til at bestemme, hvad vi vil arbejde med. Det er dog ikke alt, der kan lade sig gøre
Villads: Vi er med til at bestemme, hvad vi vil arbejde med, når vi laver den fælles problemformulering, der er man nødt til at være engageret Aktiv. I projektarbejdet er medbestemmelse nødvendigt
Laura: Man kan være medbestemmende i en gruppe, både i undervisningen og i pauserne
Peder: Alle skal have lov til at være medbestemmende, for alle er lige meget. Der er ikke nogen, der er mere værd end andre
Mads: Vi får lov til at bestemme, hvad vi vil arbejde med
Maria: Man har muligheden for at nå det, man skal heromme
Nikoline: Vores belønning for at lave noget i timerne er, at vi ikke får hjemmearbejde for, der bliver ikke bare givet mere for
Maria: Længere moduler giver mulighed for fordybelse OBS

Nærvær

- Emil W. Dem man er sammen med både i undervisning og i pauser. I forhold til vejledning i projekt
Peder: Fælles ansvar i klassen
Nikoline: Snak med klasselæreren, voksen- barn og barn-barn. Man er opmærksom på hinanden
Rebecca: Opmærksom på, hvis nogle ikke har det godt, lytte,

Refleksion:

- Casper: Vi reflekterer over f. eks oplevelsesdagen, hvordan opfatter jeg det
Emil W: Man kan reflekterer over, hvordan andre har det og reagerer

- Nikoline: Hvad har jeg lært omkring f. eks oplevelsesdagen, er der noget jeg er blevet klogere på
Laura: F. eks hvorfor er oplevelsesdagen, som den er, og hvad vil vi med det
Nicklas: I projekt er det i vurdering og konklusion og i selvevaluering
Emil W: Når man fremlægger, så kommer der kommentarer fra dem, der kigger på, fordi de reflekterer

Selvforvaltning

- Emilie: Deadlines, hvis man ikke når det her, skal man lave det derhjemme +/-
Mads: Det, at vi har deadlines i stedet for lektier fra dag til dag. Det gør, at vi selv skal planlægge vores tid
Nikoline: Projekt er ikke decideret lektier, men noget man skal gøre færdigt !!!!
Rebecca: Der er konsekvens, hvis man ikke overholder reglerne. Ansvar for at kontakte vejleder

Æstetik

- Maria: Her er pænt, her hænger billeder, både børnearbejde, men også kunstnere
Nikoline: Det er godt, vi har nogle regler, så her bliver ved med at se pænt ud
Villads: Her er åbent og lyst, fællesarealer, stedet hvor man kan være sammen
Nikoline: Der bliver skiftet ud på væggene
Mads: Der er ting på væggene, man bliver glad af at se på
Emilie: Det bliver taget op, hvis der er nogen, der "ødelægger" noget
Emil: 9. klasses spor. De pynter skolen med noget, de kan huske og vil sige. De spor er her faktisk stadig
Olivia: Væggene fortæller historier og opfordrer til fantasi
Emilie: Vi har lært, at vi skal være kreative, bruger også pauserne til at være kreative
Nikoline: Man bliver glad for at kigge på væggene
Emma: Vi har mange fællesbilleder, ting vi har lavet
Villads: Respekt for vores skole, det, at vi har lavet vores eget billede i 0. klasse og at det følger os hele vejen gennem skoletiden
Rebecca: Billeder sætter tanker i gang, gør en glad og at her er pænt Refleksion og værdsættelse

Hvad gør indtryk i undersøgelsen på ældste 1

- Dialog → indflydelse
Respekt
Sammenhold
Engageret
Opmærksomhed for hinanden
Pænt, ikke ødelæggelse
Fordybelse
Spør

Æ2 – Børneskolen Bifrost

Dialog-undersøgelse af værdier og værdsættelse evalueres af alle Bifrost-lærere

Hvad forstår I ved dialog og hvorfor har vi dialog?

- Ingeborg: Vi deler vores tanker og udvikler sprog og det at turde stå frem i store forsamlinger
- Magnus: Ser tingene fra flere synsvinkler. Man bærer ”tingene” videre
- Natalie: Vi bliver selvsikre. Vi tør dele vores tanker
- Thor: Det er vigtigt at kunne dele vores tanker med andre
- Victoria: Man får respons på egne tanke, ideer, holdninger og meninger
- Bjørn: Det er spændende at høre, hvad folk synes og man kan lære af, hvad andre synes
- Christian: Dialogen er mange gange god, men hvis folk bare snakker ... så kan det ødelægge hele dialogen Dialog/snak. Indholdet relevant
- Victoria: Vores emner bliver hævet op på højere niveauer efter vores dialoger
- Natalie: Dialogerne er det sted, hvor vi ytrer os i det offentlige rum
- Ingeborg: Det er altid en åben dialog. Det burde give alle mulighed for at sige noget
- Rasmus: Vi kan også have dialog i andre situationer. Og bruger det vi kender
- Kristine: Vi har vel også dialog i de andre timer og fag
- Martine: En dialog er vel en samtale ... så vi har hele tiden dialog
- Ingeborg: Dialoger findes også mellem vejleder og opgaveløser. Og dermed få nye ideer og gøre det bedre
- Natalie: Al samtale giver på et eller andet plan ny viden
- Amalie: Alle dialoger har forskellige niveauer – og det er vi selv med til at bestemme Medansvar for egen læring. Ansvar, deltagelse

Hvornår oplever I åbenhed og samvær og hvilken betydning har det for jer?

- Markus: Åbenheden om vores meninger bruger vi til at kommunikere med andre
- Cecilie: Åbenhed er nødvendig i diskussioner for at vi kan rykke os
- Victoria: Åbenheden er nødvendig, når vi både er i klassen og på hele skolen
- Ingeborg: Samværet er vigtig fordi vi der lærer hinanden at kende og stole på hinanden. Det er vigtigt at kunne være sig selv. Tillid til sig selv og verden
- Amalie: Samværet mellem de små og de store gør, at vi har mod på at sige noget. Og bruge vores meninger. Det kan også bruges senere ”ude i samfundet”
- Magnus: Ved morgensangen. Sommeremnet. Livø. Motionsdag
- Sebastian: De voksne er åbne over for vores meninger. De spørger om vores holdning til det, der sker
- Nathalie: De voksne deltager i diskussionerne under fremlæggelser. Det giver øget viden fra de voksnes erfaringsverden Mesterlærer
- Martine: De voksne er forskellige og reagerer forskelligt
- Una: Lydhørhed i forhold til ideer, fx under fremlæggelser
- Christian: Vi skal være opmærksomme på åbenheden for at kunne rykke os fagligt
- Amalie: Åbenhed giver motivation og ny indsigt i egen formåen
- Victoria: De voksne er tilstede og nærværende. Lærerværelset er åbent

Hvordan oplever I medbestemmelse?

- Oliver: Der er medbestemmelse på legepladsen, til morgensang, til indhold i undervisningen
- Anna: Vi føler os ikke talt ned til, der er ligeværd
- Martine: Vi bliver ofte inddraget i bestemmelser, vores ideer bliver brugt
- Rasmus: Vi kan undervise de voksne i vores vidensfelt Møder anerkendelse
- Nathalie: Projekt har en stor grad af medbestemmelse, men vi oplever det også i andre fag
- Victoria: Vi skal foretage valg og holde styr på det – medbestemmelse stiller krav til os
- Amalie: Fælles problemformulering er et udtryk for medbestemmelse
- Nathalie: I forberedelsen af studieturen er vi medbestemmende på det arbejde der gøres før, på destination
- Magnus: Sommeremnet var med til at sikre forholdet, relationen til de yngre børn

- Victoria: Det er godt at kunne diskutere sig frem til løsninger, der er samarbejde mellem børn og voksne
- Ingeborg: En diskussion om et område bliver taget alvorligt, bliver fulgt op
- Rasmus: Vi har "elevråd", hvor alle er deltagere. Alle har mulighed for at ytre deres holdninger !!!!
Demokrati

Hvordan oplever I og hvornår reflekterer I?

- Nathalie: Bruger meget i projekt når vi formidler og diskutere, vi sammenholder og reflekterer, dvs. forfølger andres tanker, meninger, ytringer.
- Martine: Når vi bliver stillet spørgsmål, reflekterer vi, fordi vi skal tænke over tingene, og vi tænker over hinandens svar.
- Christian: Lige nu reflekterer jeg, jeg sætter i sammenhæng med egne erfaringer osv...
- Magnus: Igennem provokationen, hvor vi bliver bombarderet med indtryk, når vi skal tænke over og få orden i den kaos, vi oplever
- Peter: Er der noget tidspunkt, hvor vi ikke reflekterer?
- Magnus: Kræver det at reflektere et udtryk, eller er det bare bearbejdelse af indtryk? Nej!!
- Birgit: En definition af at reflektere slås op i ordbogen.....
- Martine: Noget, der kommer ind, kører rundt og kommer ud igen!
- Ingeborg: Noget, man tænker meget over
- Nathalie: Vi reflekterer over større ting / spørgsmål
- Cheryl: En refleksion skal føre til en ændring
- Ingeborg: Når vi har et oplæg, når vi laver research – både udefrakommende og indefra-kommende. Både fælles og individuelt

Hvad forstår I ved og hvordan er selvforvaltningen?

- Victoria: At man træffer nogle valg, er selvbestemmende
- Ingeborg: At vi arbejder selvstændigt, forholder os til tid, struktur, indhold – viser, at vi kan selv
- Nathalie: Når vi sætter mål for os selv
- Birgit: Hvornår er der behov for selvforvaltning?
- Magnus: Projektarbejdet i alle faser
- Ingeborg: Matematik, alle fag
- Victoria: Dansk, engelsk, alle fag, når vi skal træne noget konkret, planlægge / disponere en opgave
- Amalie: Når vi lærer at selvforvalte så tidligt, som vi gør på Bifrost, finder vi ud af, hvordan vi kan, og hvor meget vi kan, og indser hvornår vi skal
- Bjørn: Vi lærer tidligt at stå på egne ben
- Birgit: Vi laver ikke fejl, vi gør erfaringer – kræver refleksion og selvforvaltning og er fremadrettet
- Mia: At være selvforvaltende betyder, at vi står på egne ben
- Victoria: Selvforvaltning har også at gøre med at stille realistiske og passende krav til os selv
- Birgit: Er der ulemper i forhold til krav om selvforvaltning?
- Victoria: Deadlines
- Nathalie: Der er os, der bestemmer, hvad vi lærer samt hvornår. Der er konsekvenser, når vi ikke vil det, og vi får også mulighed for at kende disse
- Birgit: Er der nogen her, der ikke kender konsekvenser? Vi har ikke karakter, grades
- Victoria: Karakter kan motivere
- Amalie: Et tal siger intet om, hvor god man er til noget, hvor man skal sætte ind, hvorfor man er god til noget, som vores evalueringer gør

Hvad er æstetik og hvordan er den her?

- Birgit: Hvad forstår I ved æstetik?
- Martin: Ikke en skid!

- Anna: Jeg tænker på vores musiske udtryk – de fleste musiske rummer høj æstetik
Emil: Det kan være rigtig meget, fra et køkken til en cykel, når jeg laver det musiske udtryk
Magnus: I høj grad musiske. Især ved konfrontation, her oplever jeg æstetikken mest på skolen, hvor alle sanserne kommer i spil, fx dufte, og nogle gange får vi mad,
Kristine: Også i dansk, fx hvis vi skal skrive en novelle
Una: I dansk, når vi har en tekst, som vi skal lave et udtryk til, dvs. vi får et indtryk og udtrykker det i et andet sprog
Victoria: Vi gør det i alle situationer, når vi er kreative
Nathalie: Når vi bliver præsenteret for noget, der har med det abstrakte og symbolske
Cheryl: Jeg oplever noget æstetisk nu i denne time. Hvad mener jeg med dette?
Rasmus: Vi siger æstetiske ord
Thor: Vi bliver inspireret til at udtrykke meninger og holdninger og udtrykker os på et højt niveau

Hvad gør indtryk i undersøgelsen på ældste 2

Helhedslinje...

Allerede på yngste trin kan de give flotte udtryk for dét, som ældste giver udtryk for

Dialogen er overalt... Alt er dialog

Dialog er nødvendig

Selvsikre

Stå på egne ben

Nærværende voksne

Oplever at de voksne er nærværende og åbne, til stede. Lærerværelset er åbent

Ligeværd

Frihed til at turde stille sig frem, selvværd der bygges op. Det rører dem ikke, at skulle fremlægge. Fokus på vidensdeling og udvikling af sprog sammen

De føler også, at de gennem dialogen bliver ført op på et højere bevidsthedsniveau

Det er vigtigt, at dialoger foregår i det offentlige rum, at de bliver hørt og set

De bliver taget alvorligt

I dialogen at man får nye idéer til at gøre tingene bedre – og sig selv dygtigere

Åbenhed og samvær – Børnene er godt klar over, at vi som voksne er forskellige selvom vi har det samme menneskesyn. De bruger os også forskelligt

En ægte dialog – oplever, at vi diskuterer med hvert vores erfaringsæt. (Nathalie om voksnes deltagelse i dialogen)

Medbestemmelse stiller krav til 'os'/de unge mennesker – det ved de godt

Bevidsthed om indtryk – og skabe orden i kaos-indtrykket, jf vores Matti Bergström teori, hjerneforskning

Selvforvaltning, jf Amalies formulering – kan ikke siges bedre!

”Når vi lærer at selvforvalte så tidligt, som vi gør på Bifrost, finder vi ud af, hvordan vi kan, og hvor meget vi kan, og indser hvornår vi skal”

Karakter/Tal – hvad fortæller noget om udvikling → evaluering og samtale

Musiske sprog

Kreativitet – være skabende er forskellig fra reproduktion – i både tankegang og handling. Sker i alle fag, i alle processer, er ikke bundet til fx billedkunst